

Mijn Jeugd In Putten (1930-1950)

Albert Rubrech; Foto's Cor ten Velde

27 augustus 1930 werd in Putten geboren Lijsje van Emous.

Een kort gesprek met haar over haar kindertijd.

Periode 0-6 jaar.

Waar werd je geboren?

Hier in Putten op een boerderij aan de Husselsesteeg nr. 17. De boerderij staat er nog steeds .

Het ouderlijk huis, Husselsesteeg 17.

Vertel eens iets over de omgeving.

Het is een heel oude weg met een boerderij die in de loop der jaren vernieuwd is, maar al genoemd werd vóór het jaar 1000: Groot Hussel. De weg was toen en is nu nog een zand-

weg, vaak heel modderig of 's zomers stoffig. De mensen die er woonden kenden elkaar allemaal en waren onderling zeer behulpzaam.

Achter de boerderij liep een zandweggetje waarlangs je naar de Stationsstraat kon komen, ongeveer waar vroeger wasserij Snapper (later Van Hofwegen) was. Deze verbinding is er nu niet meer.

Hoe ging in die tijd een geboorte?

Mijn ouders hadden 8 kinderen, ik was de 7e. De hele buurt leefde mee met de komst van een nieuwe bewoner. Zes tot acht kinderen, dat was normaal in die tijd. De geboorte vond bijna altijd thuis plaats. Er kwam wel een vroedvrouw aan te pas. Deze woonde in 't dorp. Ze moest tijdig opgehaald worden, vooral in de nacht, een karwei! Er waren toen geen auto's, een koets met paard. Maar wanneer zij de dag tevoren de geboorte zag aankomen kwam zij op de boerderij slapen. De wieg stond bij de bedstee. Een huilende baby kon de hele familie wakker houden.

Was de geboorte een feest?

Ja, de hele buurt en ook de familie kwam kijken en gelukwensen. Er was **kruidkoek** en krentenbrood gebakken en men dronk koffie met de eigen molen gemalen.

En de baby?

Die werd helemaal thuis verzorgd. Ik was de 7^e, mijn moeder had dus ervaring. De baby kreeg borstvoeding en een dokter of vroedvrouw had men meestal weinig nodig.

We waren een christelijk gezin. Na een maand of drie volgde een afspraak met de dominee voor de doop. Men ging lopend naar de kerk. De doop had op zondag plaats. Moeder ging niet mee. Na de doop gingen de kinderen naar huis, zij bleven dus niet in de kerkdienst.

Periode vanaf 6 jaar.

School en speeltijd.

Vanaf 6 jaar gingen we naar school. Alle buurtkinderen gingen met elkaar heen en terug, dat was gezellig. De solidariteit was groot. Als er één moest schoolblijven, bleven de anderen buiten wachten tot hij of zij weer mee kon.

Wij liepen op klompen. Op school had ieder een kastje voor zijn klompen en binnen liepen we op kousenvoeten. Het bleef zo in de klas mooi schoon.

Straffen kwam niet veel voor. Soms trok een schooljuf je aan 't oor, de meester gaf wel eens een tik, verder schoolblijven of regels schrijven.

Op woensdagmiddag waren de jongens vrij, de meisjes niet: zij hadden naailes. Zaterdags waren we vrij.

Op school was weinig catechisatie, wel een bijbelversje of lied. Het was trouwens geen gewoonte dat de kinderen voor hun 17^e jaar op zondag de kerkdienst bijwoonden.

Speelde je veel buiten?

Heel vaak, ook met de kinderen uit de buurt. Er was toen geen televisie, radio of muziek. We speelden met tollen, hoepels, ballen, of we klimmen in die hoge boom, die er nu nog

Lijsje, ongeveer 4 jaar, met haar broers en vader Van Emous. (Foto is eigendom van Lijsje).

staat. Als we boven in de boom zaten, konden we bij mooi weer de Zuidoerzee zien.

Wat weet je nog over eten en drinken?

Op 't middaguur was het warm eten. 's Morgens brood met eigen gekarnde boter en eigen gemaakte kaas. Op het brood als beleg ook stroop, jam of bruine suiker. Moeder kookte op een fornuis, water kwam uit een pomp buiten, er was pas in 1938 elektrisch voor het licht, daarvoor waren er petroleumlampen. Het fornuis werd gestookt met hout, cokes, eierkolen of turf. Ook de w.c. was buiten, na 1940 binnen. Het was een echte poepdoos.

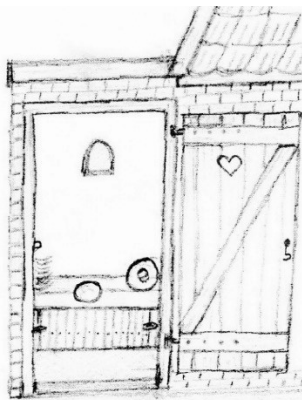
Wassen en naar bed.

We wasten ons bij de pomp. Op vrijdagavond of zaterdag gingen we in de teil. Die stond dan in de keuken omdat het daar warm was. Naar bed in nachtjapon, de jongens in hansop, mannen en vrouwen in nachthemd.

Ik wil nog zeggen dat we zelf slachtten, bv. een varken; het vlees werd gepekeld; etenswaren gingen in weckflessen; alleen met feestdagen werd er een glaasje brandewijn of jenever geschonken, maar niet voor de kinderen, die dronken ranja.

Slotwoord.

Bedankt voor dit verhaal. Oudere mensen zullen er veel van herkennen. Technisch is er veel veranderd, maar het gewone dagelijkse leven eigenlijk niet.

*Een poepdoos
in 't huusje.
Een tekening
van Aort Vliem
uut Telgt.*

+++